

Załącznik
do Uchwały Nr XXI/167/2020
Rady Gminy Budry
z dnia 24 listopada 2020 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W
RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE NA LATA 2021 – 2023**

I. WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, postrzegana jest jako wspólnota, w której każdy z jej członków czuje się bezpieczny, kształtującym jego osobowość, poglądy, system wartości. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Rodzina powinna zaspokajać potrzebę bezpieczeństwa, miłości, przynależności, szacunku, uznania i przekazuje obowiązujące w społeczeństwie wartości, normy i wzorce zachowań. Jednak coraz częściej słyszymy, że rodziny nie wywiązują się ze swoich zadań, że zamiast poczucia bezpieczeństwa jest strach i niepewność, zamiast miłości - ból i cierpienie, zamiast szacunku i uznania - ośmieszanie i upokarzanie. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. Kiedy następuje dezorganizacja, rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych funkcji i zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Coraz częściej to osoby dobrze wykształcone, majątne zajmujące prestiżowe stanowiska, lubiane i szanowane przez innych zadają ból i cierpienia swoim najbliższym. Pomimo tego, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów - rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego, zaplanowanego na kilka lat programu przeciwdziałania przemocy.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. W 2014 roku opracowano *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020*.

W związku z upłynięciem terminu jego obowiązywania, konieczne jest opracowanie nowego programu.

II. PODSTAWY PRAWNE

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych przez następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 25 lutego 1945 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1359 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1444 ze zm.),

4. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1575 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 218);
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 2277);
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2019 r., poz 852 z późn. zm.)
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011 r., nr 209 poz. 1245);
10. Uchwała Nr XI/102/2019 Rady Gminy Budry z dnia 10 września 2019 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.
11. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Budry na lata 2014 – 2021.

III. CHARAKTERYSTYKA PRZEMOCY

Przemoc stała się w niektórych rodzinach niezbędnym elementem jej funkcjonowania. Występuje w różnych środowiskach i różnych sferach życia. W obecnych czasach jest zjawiskiem coraz bardziej widocznym i niepokojąco narastającym. W wielu kręgach społecznych nadal wierzy się, że zjawisko przemocy dotyka tylko rodziny patologiczne lub zagrożone wykluczeniem społecznym, co jest bardzo mylne. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Można zaobserwować, że przemoc staje się towarem sprzedawanym w licznych programach telewizyjnych, filmów czy dość popularnych obecnie gier komputerowych. Ma swojego „odbiorcę” wśród niemal wszystkich grup wiekowych. Przemoc stała się, zatem swoistym rodzajem rozrywki, zabawy. Choć przemoc, agresja, jako forma zachowań społecznych istniała od zarania dziejów we wszystkich kulturach i religiach, to właśnie obecnie obserwujemy zjawisko swoistego rozkwitu, a jednocześnie wzrastającego nią zainteresowania. Na zagadnienie przemocy domowej można spojrzeć z wielu perspektyw, bowiem przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych, takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna itp. Precyzyjne zdefiniowanie tego zjawiska nastręcza wielu problemów interpretacyjnych. Przemoc w rodzinie można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Pomimo tego, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów - rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce.

1. DEFINICJA PRZEMOCY

Istnieje wiele określeń zjawiska przemocy.

W świetle przepisu art. 2 ust. 2 znowelizowanej w 2010 r. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jako **przemoc w rodzinie** należy rozumieć: *„jedenorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”*.

Według J. Merlibrudy przemocą domową na gruncie psychologii określa się: *„każde działanie lub rażące zaniedbanie dokonane przez jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym, wykorzystujące istniejącą lub stworzoną przez okoliczności przewagę siły lub władzy i powodujące u ich ofiar szkody lub cierpienia, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie fizyczne bądź psychiczne”*.

Określenie to obejmuje zarówno małżonków, partnerów, dzieci, rodzeństwo, rodziców i starszych członków rodziny. Grupą krzywdzoną są osoby słabsze i starsze. Jest to szczególnie widoczne, gdy zmienia się proporcja kondycji między nimi, a agresorem na ich niekorzyść.

2. FORMY PRZEMOCY:

Przemoc domowa:

- jest intencjonalna, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą;
- narusza prawa i dobra osobiste ofiary – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka: prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody osłabiając jej zdolność do samoobrony.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się poprzez:

- a) **przemoc fizyczna**, która jest intencjonalnym zachowaniem niosącym ryzyko uszkodzenia ciała. Przejawami przemocy fizycznej są uderzanie, szarpanie, kopanie, policzkowanie, duszenie, wykręcanie rąk, popychanie, rzucanie przedmiotami, przypalanie papierosem, plucie, krępowanie lub uwięzienie, świadome stwarzanie niebezpiecznych sytuacji stanowiących zagrożenie fizyczne.

Katalog form tego rodzaju przemocy nie ogranicza się do wymienionych powyżej, gdyż w praktyce spotyka się ich znacznie więcej.

b) **przemoc psychiczna** charakteryzuje się przymusem i groźbą, zastraszaniem, emocjonalnym wykorzystywaniem, za które uważa się oskarżanie, upokarzanie, wmawianie choroby psychicznej, poniżanie, obwinianie i manipulowanie poczuciem winy, izolowanie przez kontrolowanie lub zakaz kontaktu z innymi, zabranianie korzystania z telefonu, samochodu, zakaz opuszczania domu, itd.

c) **przemoc ekonomiczna** polega na tym, że jedna z osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym staje się zależna finansowo od partnera, przejawia się to poprzez ograniczanie dostępu do pieniędzy lub informacji o stanie finansowym rodziny, zmuszanie do proszenia o środki finansowe na zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych, wykradanie pieniędzy z budżetu domowego, niedopuszczanie współpartnera do pracy zarobkowej.

d) **przemoc seksualna** polega na wymuszaniu nieakceptowanych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły fizycznej, a także na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu.

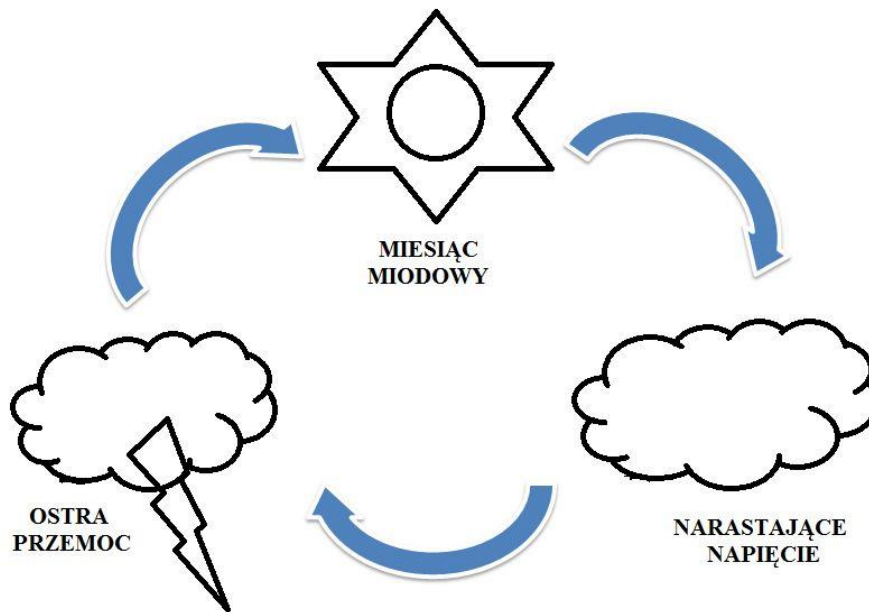
e) **zaniedbanie = zaniechanie** ciągłe niezaspokajanie potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

3. CYKLE PRZEMOCY

Przemoc domowa rzadko jest czynem jednorazowym, znacznie częściej jest procesem o długiej nawet kilkunastoletniej historii, ma tendencje do powtarzania się według zauważanej prawidłowości. Cykl przemocy składa się zwykle z trzech powtarzających się faz:

1. faza narastającego napięcia,
2. faza rozładowania napięcia,
3. faza miesiąca miodowego.

Cykle takie mogą trwać przez wiele lat, przy czym zwykle skracają się fazy "miodowego miesiąca", wydłużają i bardziej dramatycznie przebiegają fazy narastania napięcia i gwałtownej przemocy. To, co kiedyś było w fazie "miodowego miesiąca" przyjemnością, przekształca się w unikanie przykrości, bólu i cierpienia. Po pewnym czasie faza miodowego miesiąca zanika całkowicie i pozostają tylko dwie fazy.

Źródło: opracowanie własne

4. PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY

"Niebieska Karta" jest formularzem opisującym sytuacje, w których dochodzi do przemocy w rodzinie, która została uregulowana w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r., a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej. Wszczęcie procedury "Niebieskiej Karty" następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzenia czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danej rodzinie, ocenie zagrożenia dalszą przemocą, oraz jako dowód w sprawach sądowych.

Podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wskazane do realizowania działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”:

1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Policja,
4. Publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia,
5. Placówki oświatowo-wychowawcze,
6. Zespoły kuratorskie.

Niebieska Karta może być wypełniona przez przedstawicieli w/w jednostek:

- a) funkcjonariusza policji,
- b) pracownika socjalnego,
- c) lekarza, pielęgniarkę, położną, ratownika medycznego,
- d) pedagoga szkolnego lub wychowawcę,
- e) członka gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Po wypełnieniu "Niebieska Karta" jest przekazywana do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Przewodniczący powołuje grupę roboczą w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Wszczynając procedurę "Niebieskiej Karty" podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa każdej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Każda osoba poszkodowana ma prawo do pomocy w tym spisania "Niebieskiej Karty" w sytuacji, gdy jest dotknięta przemocą. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą nie wymaga jej zgody.

W ramach procedury „Niebieskiej Karty” pracownicy socjalni jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz instytucje oraz instytucje współdziałające realizują Gminny Program przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie poprzez diagnozę sytuacji i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, udzielanie kompleksowych informacji oraz informowanie o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, a także poprzez prowadzenie działań interwencyjnych. Ponadto informują o formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc.

W ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych podejmowane są działania polegające w szczególności na diagnozowaniu przemocy w rodzinie, podejmowaniu działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowaniu interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnieniu informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowaniu działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. W przypadkach wyjątkowych organizowany jest niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Kolejny ważny punkt to zapewnienie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienia w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Pracownicy socjalni mogą prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz podejmują działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE BUDRY

Na dzień 23 października 2020 r. gmina Budry liczy 2921 mieszkańców, z czego 1473 osoby stanowią kobiety, a 1448 mężczyźni.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy Budry w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy szkole. Nie ma tych informacji z powodu braku wiedzy na temat o jej występowaniu. Rozmiar bezrobocia w gminie Budry i ubóstwo powodują dużą marginalizację jednostek i grup społecznych oraz rozwarstwianie społeczne, stają się także najważniejszymi i najtrudniejszymi problemami lokalnymi.

Negatywne skutki bezrobocia to:

1. pogorszenie sytuacji materialnej osoby/rodziny,
2. pogorszenie stanu zdrowia,
3. pogorszenie relacji między członkami rodziny,
4. wzrost występowania zachowań patologicznych np. alkoholizm, przemoc.

Utrata pracy, często wyzwała negatywne emocje, z którymi jednostka nie radzi sobie sama. W efekcie sięga często po alkohol, co doprowadza do konfliktów rodzinnych (wydaje ostatnie pieniądze, zapożycza się, przestaje szukać pracy). Prowadzenie spraw dotyczących przemocy jest trudnym i żmudnym zajęciem. O ile rodziny patologiczne, sąsiedzi bądź znajomi zgłaszają fakt przemocy, o tyle trudniej wykryć przypadki przemocy w rodzinach dobrze sytuowanych, mieszkających w domach jednorodzinnych, których członkowie często pełnią wysokie funkcje w życiu zawodowym. W środowisku zjawisko przemocy pozostaje nadal tematem wstydliwym, zwłaszcza dla ofiary. Przemoc prowadzi też do powstawania szkód zdrowotnych (fizycznych i emocjonalnych), których jednym ze skutków jest rezygnacja z poszukiwania pomocy i wycofanie oraz przekonanie, że nic ani nikt nie zmieni sytuacji. Ze zjawiskiem przemocy na terenie Gminy Budry spotykają się przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Węgorzewie, pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach, przedstawiciele

służby zdrowia, nauczyciele ze szkoły podstawowej w Więckach oraz Sobiechach, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach, kuratorzy sądowi.

W ramach diagnozy przeprowadzonej przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach oraz dzielnicowego Komendy Powiatowej Policji w Węgorzewie, stwierdzono, iż w 2019 r. funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Węgorzewie podjęli 49 interwencji domowych w rodzinie, gdzie w przypadku 46 interwencji powodem były nieporozumienia, awantury wywołane pod wpływem alkoholu, 5 osób zostało umieszczone w Izbie Wyrzecznień. W kilku przypadkach interwencja zakończyła się założeniem „Niebieskiej Karty”. Podczas późniejszych prac w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Budrach i działających grup roboczych stwierdzono, iż w stosunku do osób nadużywających alkoholu kierowane były zarzuty domowników o znęcanie się fizyczne i psychiczne oraz głęboko pojęta izolacja.

Raz w tygodniu pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach wraz z kierownikiem oraz dzielnicowym z Powiatowej Komendy Policji w Węgorzewie w siedzibie GOPS Budry omawiali sytuację mieszkańców: problemy, jakie pojawiły się od ostatniego spotkania, interwencje Policji, niepokojące sygnały, które mogą świadczyć o tym, że w rodzinie dzieje się coś niepokojącego. Powyższe spotkania były bardzo pomocne w stałej, bieżącej diagnozie sytuacji mieszkańców oraz pozwalały na szybkie podjęcie działań profilaktycznych lub działań ograniczających skutki nagannych zachowań.

W listopadzie 2019 r. Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Budrach odbyła spotkania w szkołach z dyrektorami oraz nauczycielami w celu oceny sytuacji dzieci uczących się szkółach, niepokojących sygnałach, zachowaniach, itp. Celem spotkania było wypracowania modelu współpracy między Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Budrach, Zespołem Interdyscyplinarnym oraz szkołami.

W 2019 r. utworzono 9 grup roboczych. Łącznie odbyło się 55 posiedzeń grup roboczych. Skład grupy roboczej był zmienny i dopierany był do każdej sprawy indywidualnie w zależności od aktualnych potrzeb rodziny. Standardowo do każdej grupy roboczej powoływany był pracownik socjalny, na którego rejonie zamieszkuje dana rodzina, dzielnicowy z Komendy Powiatowej Policji w Węgorzewie, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach, przedstawiciel Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie. Inni członkowie grup roboczych byli powoływani w zależności od potrzeb.

W 2019 r. na terenie gminy Budry było założonych 11 „Niebieskich Kart”. Ponadto 6 kart przeszło z 2018 r.

W 2019 r. w 2 przypadkach była prowadzona procedura „Niebieskiej Karty”, gdzie było podejrzenie stosowania przemocy wobec dziecka.

W większości przypadków głównym problemem jest nadużywanie alkoholu i agresją pod jego wpływem, konfliktami rodzinnymi lub toczące się w Sądach sprawy rozwodowe.

W przypadku stwierdzenia nadużywania alkoholu w rodzinie członek grupy roboczej z GKRPA kierował wnioskiem do GKRPA w Budrach o wszczęcie postępowania w stosunku do danej osoby w celu stwierdzenia, czy istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu. W stosunku do tych osób Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach wszczyniała procedurę zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W większości przypadków wezwane osoby nie stawiały się w wyznaczonym terminie.

Na podstawie analizy dokumentacji "Niebieskie Karty" stwierdzono, iż przeciętna realizacja procedury trwała około 4 miesiące. Powodem zakończenia procedury było stwierdzenie ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. na posiedzenia grup roboczych wezwano 10 osób, w stosunku, do których istniało domniemanie o stosowaniu przemocy w rodzinie. Tylko 4 osoby stawiały się na posiedzenie grupy. Zaproszono również 9 osób, w stosunku, do których istniało domniemanie, że są osobami doznającymi przemocy w rodzinie. Tylko 4 osoby stawiały się na posiedzenie grupy.

Na podstawie powyższego stwierdzono, iż w rodzinie wielokrotnie zakładana jest procedura „Niebieskie Karty” a potem osoby wskazane, jako pokrzywdzone nie chcą współpracować z odpowiednimi organami. Policja oraz GOPS Budry w sytuacjach konfliktowych w rodzinie są wykorzystywane wielokrotnie, jako straszak.

Tabela nr 1. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart w 2019 r.

Dane dotyczące procedury Niebieskiej Karty		
Liczba Niebieskich Kart A – RAZEM		11
W tym sporządzonych przez	Policję	11
	Pomoc społeczną	0
	Oświatę	0
	Służbę zdrowia	0
	Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach	0
	Inne podmioty	0
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C przez Grupę Roboczą		10
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D przez Grupę Roboczą		4
Liczba sprawców przemocy, którzy osobiście stawili się na wezwanie		4
Liczba przypadków odebrania dziecka z rodziny przez pracownika socjalnego wykonującego obowiązki służbowe (art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)		0
Liczba zakończonych przez ZI/GR procedur "Niebieskie Karty" – RAZEM		7
W tym na skutek:	Ustania przemocy w rodzinie	7
	Zrealizowania indywidualnego planu pomocy	7

	Bezasadne podejmowanie dalszych działań	0
Liczba przekazanych przez ZI/GR zawiadomień do organów ścigania (Policji, Prokuratury) o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie		0
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych		14
Liczba spotkań grup roboczych		55
Liczba grup roboczych		13

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach.

Jak wynika z powyższej tabeli, wszystkie "Niebieskie Karty – A" sporządzone są przez funkcjonariuszy Policji Komendy Powiatowej Policji w Węgorzewie. Wiąże się to z tym, iż osoby doznające przemocy w rodzinie zwracają się o pomoc zazwyczaj w sytuacji nasilonej przemocy ze strony sprawcy. W obawie o swoje zdrowie a nawet życie dzwonią na numer alarmowy. Liczba rodzin korzystających objętych pomocą grup roboczych: 14 rodzin, z czego: 4 rodziny, to rodziny, w których założono „Niebieskie Karty” w 2018 r. a działania były kontynuowane w 2019 r. W 2019 r. pracowało 13 grup roboczych, z czego: 4 grupy robocze były powołane w 2018 r. a działania były kontynuowane w 2019 r.

V. ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

W związku z tym, że z przemocą stykają się przedstawiciele różnych instytucji, których ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obliuguje do reagowania i podejmowania działań wspierających, pomocowych i zapobiegających warto zintegrować ich działania w celu stworzenia jednolitego systemu pomocy ofiarom przemocy domowej.

Współpraca z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego polega przede wszystkim na:

1. Rzetelniej informacji o zjawisku przemocy (jego przyczynach i konsekwencjach) wśród mieszkańców gminy Budry, w tym młodzieży,
2. Poprawa skuteczności działania instytucji publicznych,
3. Indywidualizacja rodzaju proponowanej pomocy do specyfiki problemu,
4. Rozwój nowych form pracy środowiskowej i terapeutycznej, mediacji rodzinnej (szczególnie terapii uzależnień i szkoły dla rodziców),
5. Poprawa sytuacji zawodowej i materialnej rodzin.

Wymiana informacji pomiędzy członkami Zespołu Interdyscyplinarnego dokonuje się poprzez informację telefoniczną, listową za pośrednictwem Poczty Polskiej, mailowo oraz poprzez spotkania w grupach roboczych.

W ramach działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy przede wszystkim:

1. podejmowanie działań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
2. udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej,
3. monitorowanie efektów podjętych działań pomaganie w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych,
4. udzielanie szeroko rozumianego poradnictwa, np. prawnego psychologicznego lub wskazanie miejsca, gdzie można taką pomoc uzyskać,
5. udzielanie informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy, a w szczególnych przypadkach udzielanie pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych, udzielanie pomocy rzeczowej np. przekazywanie odzieży, żywności z FEAD,
6. informowanie o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym,
7. wskazanie miejsc, zajmujących się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hostelach, ośrodkach np. ofiar przemocy,
8. w razie potrzeby, bądź na życzenie zainteresowanych, zwracanie się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji w przypadku stwierdzenia, bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa OPS powiadamia organy ścigania w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka pracownik socjalny, wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej. Decyzję tę pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką. OPS może organizować i prowadzić np. punkty informacyjne, grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej, świetlice/kluby dla dzieci (młodzieży). Ośrodek współpracuje również z innymi instytucjami i organizacjami.

Na terenie gminy Budry brak jest psychologa, jednak w ramach współpracy z PCPR w Węgorzewie jest możliwość skorzystania i umówienia w celu uzyskania porady psychologicznej.

Monitoring sytuacji osób, u których jest prowadzona procedura „Niebieskiej Karty” jest prowadzony raz w miesiącu w środowisku, są również podejmowane działania na rzecz rodziny, tj. kontakty z policją, z poradnią terapeutyczną, ośrodkiem interwencji kryzysowej oraz PCPR. W/w działania prowadzi pracownik socjalny, który zajmuje się rodziną w ramach prowadzonej pracy socjalnej. Także policjanci, dzielnicowi, pedagodzy szkolni oraz pozostali członkowie grupy roboczej mają obowiązek sporządzania notatek służbowych (jeżeli istnieje konieczność - interwencja szkoły w danej sprawie). Na terenie gminy Budry funkcjonują dwie szkoły: Szkoła Podstawowa w Sobiechach oraz

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Więckach, które również prowadzą działania na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI. CELE PROGRAMOWE

1. CEL GŁÓWNY

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Budry.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE

- 1) diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Budry,
- 2) zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 3) zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą,
- 4) podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie,
- 5) podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu,
- 6) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez działania korekcyjno – edukacyjne.

Cel 1

Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Budry

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
1.	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie	Sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja	2021-2023	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach - Zespół Interdyscyplinarny, - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie - Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach - szkoły z terenu gminy Budry - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel 2

Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, b) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, c) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, d) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, e) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, f) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, g) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,	2021-2023	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach - Zespół Interdyscyplinarny, - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie - Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach - Szkoły z terenu gminy Budry - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel szczegółowy 3

Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie	a) nawiązanie współpracy z instytucjami z terenu województwa warmińsko-mazurskiego ofiarom przemocy, b) udzielanie świadczeń pieniężnych	2021-2023	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy	a) prowadzenie pracy socjalnej, b) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie c) edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw	2021-2023	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach - placówki oświatowe - Zespół Interdyscyplinarny - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie

3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	a) motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy, b) organizowanie grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych i ofiar dotkniętych przemocą (w miarę potrzeb)	2021-2023	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach - placówki oświatowe - Zespół Interdyscyplinarny - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie
----	--	--	-----------	---

Cel 4

Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a) podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno – informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie, b) prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i dorosłych c) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki, e) organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, f) współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie e) edukacja rodziców i dzieci w zakresie przeciwdziałania agresji, uzależnień i dobrych wzorców rodziny g) promocja modelu zdrowego trybu życia	2021-2023	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie - placówki oświatowe, - Gminny Ośrodek Kultury w Budrach (świetlice wiejskie), - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach, - Zespół Interdyscyplinarny, - Służba zdrowia - kuratorzy

Cel 5

Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
1.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu	a) uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty, (szkolenia wspólne i resortowe), b) organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz pomoc w sytuacjach trudnych	2021-2023	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie - placówki oświatowe, - Gminny Ośrodek Kultury w Budrach (światlice wiejskie), - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach, - Zespół Interdyscyplinarny, - Służba zdrowia - kuratorzy

Cel szczegółowy 6

Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez działania korekcyjno-edukacyjne

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
1.	Przeprowadzanie działań motywujących do zmiany zachowań	a) rozmowy motywujące do zmiany zachowań, b) występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie c) kierowanie do udziału w działaniach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy, d) kierowanie do udziału w terapii uzależnienia.	2021-2023	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach - Zespół Interdyscyplinarny, - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie - Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach - Szkoły z terenu gminy Budry - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

VII. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są:

- 1) osoby doświadczające przemocy w rodzinie:

- a) dzieci,
- b) współmałżonkowie lub partnerzy,
- c) osoby w wieku senioralnym,
- d) osoby niepełnosprawne pozostające w zależności od sprawcy,
- 2) sprawcy przemocy w rodzinie,
- 3) świadkowie przemocy w rodzinie,
- 4) przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w razie wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie,
- 5) społeczność lokalna.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

- 1) podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Budry,
- 3) Policjant dzielnicowy gminy Budry,
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach,
- 5) placówki oświatowe,
- 6) służba zdrowia,
- 7) Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Węgorzewie,
- 8) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej - Sąd Rejonowy w Giżycku.

IX. PRZEWIDYWALNE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy,
- 2) zmniejszenie rozmiaru przemocy w rodzinie,
- 3) zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie Gminy Budry,
- 4) pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie w tym problemem,
- 5) zwiększenie skuteczności działań,
- 6) zmiana postaw społecznych wobec przemocy.

X. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie gminy Budry w latach 2021– 2023. Działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

XI. MONITOROWANIE PROGRAMU

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach będzie co roku przedkładał Radzie Gminy Budry raport z realizacji programu. Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana, monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu. Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

1. Liczba osób/rodzin objętych pomocą,
2. Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. Ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
4. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
5. Ilość uczestników grup wsparcia,
6. Liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”
7. Liczba ofiar przemocy w rodzinie,
8. Liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych,
9. Liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy,
10. Liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie.

XII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Budry, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

PODSUMOWANIE

Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nie powinno mieć miejsca, ponieważ nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc występuje od zawsze i dlatego należy podejmować wszelkie działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Niezmiennie istotna jest tutaj współpraca, zaangażowanie oraz wysiłek wszystkich służb, reagujących na problemy społeczne, ukierunkowany na przeciwdziałanie temu zjawisku i udzielaniu wsparcia.